

Zrinyi:

Akinek
hasznát vehetjük,
megtartjuk
a magyarok közt.

MURAKÖZ

Csáktornya,
1941. október 16.

Előfizetési ár:
félévre 4.10 P.

Szerkesztőség: Árpád-utca 11.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-ter 13.

Felélős szerkesztő: Dr. SZABAD LAJOS

Politikai hetilap.
Megjelenik csütörtökön.

Magyar honvédek — Magjarski honvedei

A Kárpátok lejtőin, Galicia síkságain és Ukrajna véráztatta mezőin a Hadur lobogója alatt úgy tör előre a diadalmas honvédsereg, hogy nagy szövetsége seink csodálata és elismerése nem ismer halárt. A mi diadalmas drága magyar fiaink, daliás, szép vitézeink újabb megmutatták a világnak, hogy még nem vesztett ki belőlünk és soha nem fog kivészni az ősi harcosszív, az erős férfikar, amely a történelem folyamán annyi hősi küzdelemben védte meg Európát a reázduló veszedelmek ellen.

Ősi hivatásunk tudata velünk volt mindenkor, a vérünkben lüktet most is, amikor az Európát s tűzhelyeinket elbuzdítani akaró vörös áradattal kell szembeállni. Csak egyetlen kiállítás, egyetlen parancs kellett a Hadur ajkáról s az ifjú magyar honvéd fergeteges hajrával csapott le az ellenségre.

Muraközi testvér, már te is láttad a magyar honvédet, már közted is él, sőt már a te soraidból is került ki jónéhány. Őlyan szeretettel nézz rá, olyan büszkeséggel figyeld minden lépését, hogy a szíved melege simogassa napbarnított arcát, mert tudd meg, hogy mind-mind bármelyik pillanatban hajlandó érted, földedért, házáért akár vérért is áldozni. A magyar honvéd, Európa legendás vitéze, jár közötted, akit már többször akartak rövidlátó békekötésekben elemelni, mert harcban sohasem tudták térdre kényszeríteni. A trianoni guzsboktésből azonban most is újjáéledt, régi erényekben megizmosodott és erősebb, hatalmasabb, mint valaha. Hol vannak már ellenségei, akik halálra ilélték?

Igen, él a magyar honvéd és nevétől hangos ma újra Európa, megint mellette áll örök és egyedülálló mellő vetélytársa, barátja és hűségese bajtársa, a német katona. Őlyan tetteket visz ismét végbe, amelyek hallatára megdobog a szívünk, könnyözölkik a szemünkbe és szeretnénk minden egyes drága hőst, harcoló és ilthon készülő honvédet magunkhoz ölelni, megcsókolni s mindegyiknek külön-külön megköszönni ezt a gyönyörű, büszke érzést, amellyel megajándékoztak bennünket.

Magyar honvéd! Kitüntetés, meglistázás, amit megillet ez az elnevezés és büszke öröme nekünk, akik magunkhoz tartozónak, vérünknek és dicsőségünknek tudhatjuk őt. Tisztelet, becsülés és nagy-nagy szeretet illet mindenkit, akin a zöldes egyenruha feszül. Ággódvá, féltve követjük minden lépését és

kérjük könyörgő szívvel a magyarok Istenét: védje, óvja fiatal, értékes életét és tartsa meg hazánk erejének, fenntartó munkásának.

Po karpa škim bregam, po ravnicam Galicije i po Irvavim polonam Ukrajine so naše diene honvedske i se tok vdirale napre, kaj so se naj velki saveznici čuda i no znaš tak je pofaliti. Naši dieni, dragi magjarski sini, vitéški, lepi junaki pek sa svetu pokazali, da neje zgleda i nigdar ne bo zgledulo žnja starinsko junacko srce, jaka moška roka, koja je črez vreme povesila, v takim junackim borbam obranila Evropu od zla.

Mi smo navek znaš našu dužnost, a znamo ju i ve, da se treba proti postavljeni čelnoj pogibelji, koja nam čez poučava Evropu i naše domove. Samo jedan krič, jedna zapoved je trebalo z vusta vojnoaga Gospodara i mladi magjarski honved je vučilo, kak viher, po nepriatelja.

Brat Medjinarce! I ti si već videl magjarskoga honvedca, veš i tu med nami živi, a već su neštéri i naši dečki med njim. S takvom ljubavi ga gledaš i tak gizdavo pazi mu na saki korak, kaj ti bo tvoje toplo srce gladilo njegvo, od sunca čno lice, jer moraš snati, kaj su si oni, da god prepravleni alduvati za tebe, za tvoju semlu, za tvoju domovinu svoju krv. Magjarski honved, glasoviti europski vitez hoda koli tebe, koga su već više pot šteli s kratkovidnimi mirovškini kontrakti zakopati, kaj ti v junacki borbi ga nigdar nesu mogli preladata. I s trianoskoga trca se gori stal, objačel se s starinskom dikom i denes je jakši, močneši, nego je da bil. A de su nepriatelji, koji so ga na smrt odsodili?

Je, živ je magjarski honved i njegvo ime se čuje po celoj Europi, a poleg njega stoji njegov vekovečni i jedini vreden priatelj i veren pajdaš, nemški soldat. Takša dela spravljaju ve opet, kaj nam srca glasno kucaju, da je čujemo, suze nam ideju v oči i najrajši bi kušnuli sakoga dragoga junaka, borca i one, koji se doma spravljaju i sakomu bi šteli zafaliti to veselje i gizdavu dušu, koju su nam darovali.

Magjarski honvéd! Ta reč je pofala, poštonjanje za onoga, koji je to reč vreden, a za nas pak, koji moremo reći, da so to naši, naša krv, naša dika, je ta reč veselje s kojim se štímapo. Čast i poštonje i ljubav sakomu, koji nosi relenkastu opravu! Z ljubavi je gledimo, bojimo se za njih za saki korak i ponizno prosimo Boga magjarskoga, da brani njihov vreden mladi život i da njih čuva na hasen naše magjarske domovine, ar ju oni bodo dale gori držali.

A véderőfőparancsnokság jelentése:

A szovjetháboru kezdete óta több mint 3.000.000 fogoly

A német sajtó közli a véderőfőparancsnokság jelentését, hogy a brjanszki és vjazmai esztében ejtett szovjet foglyok száma meghaladja az 500.000-t míg a szovjet háboru kezdete óta ejtett hadifoglyok száma messze túlhaladja a hárommilliót. Hozzá kell számítani még a rengeteg sebesülte és a Leningrádnál bekerített csapatokat. A szovjet összes vesztesége a sebesültekkel, foglyokkal és halottakkal együtt 9-10 millió emberre tehető.

Nemške novine pišeju vesti glavnog zapovedništva nemške vojske, kaj su v bitkam pre Brjansku i Vjazmi prijeli prek 500.000 zaroblenikov, a od da sovjetski tabar traja je zarobleniki dalko prek 3.000.000.

K tomu treba pribrojiti čuda ranjenikov, mrtve i one koje su zakročili pre Leningradu.

Sovjetski zgubiček znaša, mrtvi, ranjeni i zarobljeni 9-10.000.000.

A leningrádi helyzet
A hadifoglyok beszámolója
Kak stoji Leningrad

Kaj pripovedaju zarobleniki

A finn arcvonalra érkezett szovjet foglyok beszámoltak a leningrádi helyzetről. Eszerint a városban a lakosság teljesen össze van zsúfolva és a bevárosokból is mindenkit a külvárosokba visznek, hol lövésárkokat ásna. A legvégült lakosság csak egy fél kenyert és sós hallevest kap naponta.

A GPU székházában most is tömegkivégzések vannak. Tízerek vesztették már életüket és százezrek néznek még szembe a halállal. — mondották a foglyok. A piacereken a népnépülten beszél, hogy a legvözhetel-

lennek hilt szovjet sereget minden arcvonalon megverik.

Sovjetski zarobleniki s finsko fronte pripovedaju, kak je v Leningradu, Veliju, da su stanovniki čisto skup zgnječeni i se tiraju — i iz znutrašnjega varaša — vun v vunjski varaš, dekuje kopati.

G. P. U. (bolševički policaj) i ve skončava ludi na kupe. Več so s pozaklali na deset jezere, a još stotine jezere čekaju na smrt, — tak pripovedaju zarobleniki.

Na piacu govoriču otprto ludi, kaj je sovjetska vojska, za koju su mislili, kaj ju ne moči preladata, se posod bita.

Moszkva készül
az utcai harcokra

Moskva se spravlja na vulične bitke

A svéd lapok helyzetképet adnak Moszkvából. A jelentések szerint a szovjet fővárosban mindenkinek, még a nőknek és gyermekeknek is fegyvert osztottak ki. A háztetőkön gépfegyverállításokkal készültek fel az utcai harcokra. A pályaudvarokról egymásután indulnak

még az asszonyokkal és gyermekekkel teli menekült-vonatok.

Svedske novine pišeju, da v Moskvi si ludi, još i žene i deca moraju zeti oružje v roke. Na krove spravljaju mašingevere i tak se spravljaju na vulične borbe. Z banhofov jen za drugim ideju cuqi, puni z ženam i decom.

A Kormányzó dicsérő távirata a harcban álló csapatokhoz

A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a Kormányzó Ur Ófőméltósága a gyorshadtest parancsnokához a következő táviratot intézte:

Méltóságos és nemzetes

vitéz lófő dálnoki MIKLÓS BÉLA úrnak
m. kir. vezérőrnagy, a gyorshadtest parancsnoka

Egy negyedév telt el, amióta a gyorshadtest és a Kárpátcsoport átlépte ezeréves határunkat, hogy nagy szövetségünk oldalán évszázados, legszebb hagyományainkhoz híven kivége részét abból a harcból, amelynek célja, hogy megvédje hazánkat és vele az európai rendet és kulturát a kelet felől fenyegető barbarizmussal szemben.

E három hónap alatt minden magyar itthon féltő gonddal és meleg szeretettel követte a hadbanálló csapatok küzdelmeit és azon fáradoztunk, hogy sorsukat — az óriási távolságok folytán előállott minden nehézség dacára — minél jobban biztosítsuk. Egyben mindent elkövtünk, hogy a kinnlevők itthonmaradt családjait megóvjuk a nélkülözéstől.

Örömmel és büszkeséggel állapítom meg, hogy harcos fiaink a rendkívül nehéz viszonyok dacára mindig a régi magyar katonai hírnévhez és dicsőséghez méltóan állottak meg helyüket, sőt az egész világ által elismerten új babérokat szereztek épp azokon a vidékeken, amelyeken egykor őseink ontották vitézi vérüket, amikor utban voltak a Haza felé.

Legmelegebb köszönetemet és dicséretemet fejezem ki ezért a harcban álló csapatok minden tagjának és megbízom, hogy ezeket bajtársi üdvözléssel együtt összes alárendeltjeinek tudomására hozza.

HORTHY s. k.

„A legfelsőbb Hadur parancsa új fáklyát gyújt a gyorshadtest harcosainak lelkében“

Kormányzó Urunknak a gyorshadtest parancsnokához intézett táviratát a gyorshadtest parancsnoka az alábbi táviratban közönte meg:

Ófőméltósága

Magyarország Kormányzója
katonai irodájának

Budapest

Kérem Ófőméltóságának jeleníteni, hogy a legkegyelmesebben hozzáam intézett távirati parancsát mély hódolattal köszönöm.

A legfelsőbb parancsot kihirdetve, a gyorshadtest csapatai büszke örömmel és nagy lelke-

sedéssel fogadták azt. A legfelsőbb Hadur parancsa és a magyar Haza bizalma új fáklyát gyújt a gyorshadtest harcosainak lelkében, bearanyozza hősi halált halt bajtársainkat, megacélozza akaratunkat és nagy szövetségünk oldalán irányt mutat az ellenség feletti végső győzelem kiharcolásához. A gyorshadtest minden tagja, mint eddig is, Ófőméltósága iránti törhetetlen hűséggel és kitartással méltó akar maradni a legfelsőbb bizalomra.

Vitéz lófő Dálnoky Miklós Béla
vezérőrnagy.

Pofalni telegram gospona Guvernera trupam koje su v borbi

Magjarska Telegrafaska Kancelarija (MTI) javlja, kaj je preuzvišine gospodin Guverner poslal zapovedniku brže vojske ovaj telegram:

Presvelli i plemeniti gospon

vitéz lófő dálnoki MIKLÓS BÉLA

m. kir. generalmajor, zapovednik brže vojske

Fertal leta je minulo, od da je naša brža vojska i karpatska vojska prešla prek, jezero let stare, naše granice, da vred z našim velkim saveznikom, po našim, stotine let starim šegam, deli one teške borbe, kojim je cilj, kaj se obrani naša Domovina i žnjom europski red i kultura proti onom barbarizmu, koji se nam grozi s istoka.

Za ove tri mesece saki magjar, tu doma, s velkom brigom i toplom ljubavi je svedil borbe tih trupa, koje su v ognju i trudili smo se, da njihove sudbine prem da su zbog velike daljkoče i silne poteškoče — čim bole osiguramo, k tomu smo i včiniili se, kaj familije onih, koji se boriju, začuvamo od stradanja.

Z veseljem i gizdavo sem videl, kaj so naši sini, hrabri borci, prem da su prilike jako teške, ostali na svojem mestu, navek vredni starinskoga magjarskoga soldackoga glasa i dike i zaslužili — kaj celi svet priznaje — nove vence ran na onom mestu, de su negda naši pradedi prelevali svoju vitešku krv onda, da su bili na potu v Domovinu.

Zrečem stoga moju najtoplešu falu i pofalu sakomu borcu v ognju stojećem i poveravam Vam, da to skup z mojim pajdaškim pozdravom, date na znanje i sim onim, koji so Vam podredjeni.

HORTHY s. r.



JOBB KIVITELBEN ?

150=

Ugyan, ugyan — jobb öltöny hogyan lenne olcsóbb? Lehetetlen dolog ez. De a világítás terén ilyesmi bizony lehetséges! Sokkal jobb fényt adnak sokkal olcsóbban a nemesgáztöltésű Tungstram Krypton lámpák! Tudjuk: olyan csekély az áramfogyasztásuk, hogy saját árukat megtakarítják égés közben.



Zapoved najvišeseg vojnog Gospodara vužge novi plamen v duši borcov brže vojske

Na telegram našega gospona Guvernera, kojega je poslal Komandantu brže vojske, se komandant brže vojske zafalil z ovim telegramom:

Soldačkoj Kancelariji Njegove Preuzvišenosti Guvernera Magjarske

Budapest

Prosim javiti Njegovoj Preuzvišenosti, da se najponižeše zafalim za telegrafsku zapoved, koja mi je najmolestivije poslana.

Najvišesü zapoved sem preglasil i trupe brže vojske su ju sprijele

z gizdavim veseljem i velkim oduševljenjem. Zapoved najvišeseg vojnog Gospodara i ufanje v magjarsku Domovinu bode vužgala novi plamen v duši borcov brže vojske, bode pozlatila naše pajdaše, koji su podnesli junačku smrt, bode poželezila naše vole i bo pokazala pota, kaj bomo na boku našega velkoga saveznika do kraja preladali nepriatelja. Saki borec brže vojske, s svojom čvrstom vernosti i s zdržavanjem očie i dale vreden ostati najvišeseg poverenja.

Vitéz lófő Dálnoki Miklós Béla
generalmajor

Átalakitják a postaépületet

Postu v Čakovcu bodo popravili

A napokban Csákoknyán járt a pécsi postagazgatóság egyik vezetője és megtekintette a posta épületét, berendezését és szemlélőnek eredménye képpen a közel jövőben megindul a postaépület tatarozása és esetleges átrendezése. A berendezésekben is látványos bizonyos célszerűsítések, amelyeknek eredménye a postaszolgálat egyszerűbb és simább letéje lesz.

A telefonhálózat bővítéséről is szó van

és megindul az új állomások bekapcsolása is. Lehetséges ezenkívül, hogy teljesedik az éjjeli telefonszolgálatra vonatkozó kívánság is.

Örülünk, hogy a csákoknyai posta kívül-belül megszépül, megújul és emelt a város szépségét.

Ove dane je v Čakovcu bil jeden visoki činovník poštanske direkcije pak je pregledal poštu. Tak zgledi, za kratko vreme se bodo hapili popravlati hižu poste i mortu ju bodo i drugač prenpravili. I znutra bodo nekoje stvari drugač prenpravili, kaj bo služba na postu ležša.

Telefona isto bodo popravljali

i nave stacije bodo postavili. Zvun toga moguće je, kaj bodo i v noći držali telefonsku službu, kak to čuda ludi prosiju.

Veseli nas, kaj bo čakovska posta z vuna i z nutra lepša, a stem bo i varaš lepši.

Csáktornya méltó lesz a „Muraköz fővárosa“ címhez

Korentsy Endre nyilatkozik a nagy fejlesztési tervekről

Čakovec bo vreden imena „glavni varaš Medjimurje“
Korentsy Endre, glavni notarjuš govori, kaj se bo se delalo

Amikor huszánhárom év után visszajöttünk, az örömkönyvek felszáradása után megdöbbenve láttuk, hogy a mi kedves, szép Csáktornyánk olyan lerongyolódott, olyan elnyúlt és gondozatlan, mint egy szegény elhagyatott mosloha-gyermek. Hát a huszánhárom év alatt semmit sem javítottak itt? — kérdeztük egymástól.

Minden a lassu elkallódásra volt beállítva, a nemtörődömség sorvasztó lejtőjére, mintha csak tudták volna az alkalmi urak, hogy nem sokáig maradnak itt. Szinte kiabál mindenről az elv: lehasználni, kizsákmányolni mindent, vinni, ami vihető, mert vigye fene a más macskáját. A másét kimélték volna talán? Minden gondolatukban benne volt, hogy idegen tulajdonban ülnek, amelyet ki kell használni, míg az idő engedi.

Am felhagytunk hamar a se, pánkodással, mert dolgozni kell itt, nem siránkozni. A munka teremti, épít és gazdagít, s meg-szépíti az életet. Fogja meg mindenki a dolog végét, lássunk hozzá azonnal a nagytakarításnak, mert huszánhárom élet kell pótolnunk. És pótoljuk ki ki kétkelkedne ebben egy pillanatra is? Nézzünk csak be a közhivatalokba, micsoda lázas

Csatornázás — Kanallizacijs

Korentsy Endréhez, Csáktornya főjegyzőjéhez kopogtatunk be, hogy az előkészületben lévő nagy munkákról, tervekről megkérdezzük. Nem is kell sokat kérdezni, mert az asztalán sorakozó iratok mindent fellárnak maguktól is.

— Első és legfontosabb munkánk — mondja a főjegyző fel-emelve egy iratesomót — a csatornázás. Ezer szempont szól a mellett, hogy ezt valósítsuk meg leghamarabb. Hiszen ma már el sem lehet képzelni kultur-köz-pontot, nagyobb települést e nélkül az elsőrendű közegészségügyi szükséglet nélkül. Már pedig senki sem kételkedhet abban, hogy Csáktornya hivatott kulturális és gazdasági vezetője Muraköznek.

— Belátták ezt az előbbi uralom vezetői is, legalább is bizonyos jelek erre mutattak, csak nem tartották érdemesnek a munkát és a költséget. 1937-ben kidolgoztatták a város csatornázási tervét, amely ugyan nem a legkiválóbb megoldás, de a megvalósításra sohasem került sor. Csak a tervrajz függ még most is itt a hivatalban. Mi egy pillanatig sem gondolkodtunk, hanem

rögtön a munkán kezdünk.

És a belügyminisztériumból már le is került az ügy a szombathelyi kulturterméni hivatalhoz, ahonnan a közeli napokban kapjuk meg a jóváhagyott terveket. Nem mondom, hogy nem lesznek még nehézségek a munka megindítása során, mert anyagot ma nagyon nehéz kap-

megállás-nélküli munka folyik mindenütt. Készítik a terveket, letektetik az alapokat és elő-készítik az építést.

Ve da smo potli 23 let nazaj došli i da smo si suze veselja brisali, pretrašili smo se, da smo gledali, kaj je naš lepi i dragi Čakovec tak podrapan, strgan i nebrigan, kak nekši siromaški, ostavleni pasterek. Jen drugoga smo pitali, je kaj su tu, črez 23 let nikaj ne popravljali?

Se je tak složeno, kaj se pomalem rezide, nišči se za nihaj ne brigal, kak da bili ta gospoda znali kaj njih nabo dugo tu. Od se strani se čuje krič principa: potrošiti, znucati se, odnesti kaj se da, kajti vrag po ludskim. Čije drugo bi mortu čuvali? Saka misel nimj je bila, sediju v stranjskim, to je treba znucati, dok je vreme za to.

Ali namo dale javkali, tu je treba delati, a ne plakati se, Delo stvarna, zida i bogati i polepša življenje. Naj se saki zgrabi za delo, moramo se hapiti, kajti moramo namesstiti, kaj se črez 23 let zane-marilo. I bomo to včimili. So je mortu, koji to nebi verovali. Treba je samo pogledati po kancelarijaj, kak se si žuriju, plane delaju, fundamente slažuju i prepravljaju se na veške delo.

ni, de biztosra vehetik a csáktornyaiak, hogy nem sokáig folyik keresztül a városban ez a közegészséget veszélyeztető kanális.

Pohodili smo Korentsy Endre-a, glavnoga notarjuša varaša Čakovca. da ga pitamo, kakša velka dela se spravljaju. Ne treba čuda pitati, akti po stolu dosta govoriču.

Zel je v roke jen paklacs pisma pak veli: prvi i najvažnesi posel nam je kanalizacija. Jezero strokov imamo kaj se to mora najpređi napraviti. Im si več niti nemremo premisliti jeden kulturni centrum, prez te prvoklasne potrebe za zdravje. A to pak nišči nemre reči, kaj Čakovec ne bi bil kulturni i glavni varaš Medjimurja.

To so previdli i prveši gospodari Medjimurja, barem nesterni znaki tak kažeju, samo nesu vredno našli delo i stroške. 1937. leta so dali napraviti plama za kanalizaciju varaša, ne je ran prvoklasni, ali ga nigrad nesu ostvarili. Sam plan vesi i ve v kancelariji. Mi smo si ne niti jednu minutu premisljavali,

nego mam smo se hapili delati.

I plan je već došel z ministeriuma v inženersku kancelariju v Šombathely, pak za par dni bomo ga dobili potvrdjenoga. Nabom rekel, kaj nabodo, kakše poteškoče, da se bomo dela hapili, kajti matrijala je teško dobiti, ali čakovčanci moreju biti sigurni, kaj nabu dugo curel feđrdi kanal črez varaš, koji je tak pogibelen za zdravje.

Nem enged 48-ből



a 48 ó r á s

ORION HÖPALACK

mert az italt két nap — két éjjel forrón és frissen tartja. Kapható 522 sz. ½ literes és 544. sz. 1 literes nagyságban

Vizvezeték — Vodovod

— A csatornázás elkészítésével megnyitjuk az utat a másik fontos probléma, a vízvezeték megépítése előtt. Ugy gondolom, ez is olyan élető szükségessége Csáktornyának, amely nélkül a további fejlődés és egyáltalán az igazi városi szintre emelkedés el sem képzelhető. De ezt még meg kell előznie a városrendezés nagy munkájának. Rendeznünk kell az utcákat, meg kell szüntetnünk az utcaszorosokat és sok helyen bizony utánállók, rosszul épített házrészeket is le kell bontatnunk. Mert áldozatokat is kell hoznunk a cél érdekében...

— Amint pedig mindezzel elkészülünk, nyomban hozzálátunk az utcák aszfaltozásához, illetve kikövezéséhez. A gyalogjárók ügye még előbb rendezéshez jut, amennyiben a legközelebbi képviselőtestületi ülésen megalkotjuk a belügyminisztérium által előírt járdaszabályrendeletet. A járdákat fele részben a háztulajdonos köteles elkészíttetni. A tisztántartás ter-

mészetesen teljes mértékben őt terheli.

Da bo kanalizacija gotova, onda dojde drogi velki posel na red. Vodovod se isto mora napraviti. Tak si mislim, kaj je to tak važen posel prez kojega Čakovec nemre dale ostati, kajti pres toga si ne moči predstaviti, kaj bi se te varaš onak prav mogel poditi na vsinu pravoga varaša. Ali pred tem je još čuda posla, varaše mora vrediti.

Treba je vrediti vulice, reširiti prevoske vulice i bormež na više mesta bo treba i falate hiž porušiti, koje su ne dobro zidane.

A da bomo stem gotovi, onda mam bo treba vulice asfaltirati, a negdi s kamenom pokriti. Jos predi treba tratuare vred postaviti, a na prvoy zastupničkoj sednici bomo napravili pravilnik za tratuare, kojega je ministernutrešnjih poslov prepisal. Tratuara mora na pol hižini gospodar dati napraviti i on se mora brigati, kaj bodo tratuari navek čisti.

Fák és virágok — Drevje i cvetje

Itt meg kell jegyeznünk, hogy már több egyszerű csáktornyai és környékbeli embertől hallottuk a következő megállapítást: — Amióta a magyarok vissza-jöttek Muraközbe, visszajött a rend és a tisztaság is. Azóta nem lehet piszkos járdát látni, mert minden reggel öntözik, sóprik a tulajdonosok.

Minden esetre a magyar hatóságok sohasem tévesztik szem elől és az anyaországban egészen természetes dolog, hogy a tisztaság a kultura legelembb követelménye...

— A szépítés során rögtön a tavasszal sor kerül a fásításra

és virággyak telepítésére. — folytatja tovább beszámolóján a főjegyző. — Azt talán mondanom sem kell, hogy mit jelent a városban a virág. Az anyaország városai a legszebb példák erre. Egy másik hatalmas területre a városszépítésnek az épületek tatarozása.

A képviselőtestület a legelső költségvetésben megállapítja már a középületek rendbehozására szükséges összeget

és azonnal meg is kezdjük a munkát. Azt hiszem, mindenki látja, hogy milyen rettentően ál-

lapokban vannak az iskolák. A járásbíróóságok és más épületek szintén.

Tu moramo spomenuti, kaj smo več od višje čakovčancov i okolišnih ljudi čuli:

Od da su magjari nazaj došli v Medjimurje, došel je nazaj i redi čistoca. Od onda ne moči vidati smetljive tratuare, kajti je gazdi sako jutro pomečeju i polevažu.

Je sikak, magjarske vlasti za to nigdar ne pozabiju i v materij zemlji se to samo po sebi razme, kaj je čistoca prvi zahtev kulture.

Közélelmzés — Preharna

— *Megoldjuk az ovodaégető kérdését is.* Bár az ovónő-hiány igen nagy, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium részéről a legnagyobb méltánnyal fogadták erre vonatkozó kérésünket. Remélem, nem kell már sokáig várniuk az ovoda megnyitására sem.

— Nagy vonalakban vázoltam csak a legközelebb megvalósításra kerülő tervek és sok dolog nem is került szóba. Nem kell azonban azt hinnii, hogy ezek nem szerepelnek munka-programunkon. Hogy mást ne mondjak, a közellátásról sem szóltam, de ebben a munkában most benne élünk és mindenki láthatja, hogy már is sokat javult a helyzet, bár a javulás teljességében még csak most bontakozik ki. Gondoskodunk tűzfáról, zsirról a télre, úgy hogy

senkinek sem kell félnie a téli beszerzésektől.

Csáktornyanak meg lesz mindene, hogy a nehéz idők szerény szükségleteit biztosíthassa lakosságának. Csak megértést

Dale veli glavni notarijuš, kaj se spolepšanjem varaša bodo hapili mam na prtulejti, bodo sadili drevje i evetjje. Za to je ne treba niti govoriti, kulko znači po varaši evetjje. V materi semli su varaši puni toga. Drugo veliko pitanje polepšanje varaša bo popravlanje hiž.

Varaški zastupniki bodo v prvim stroškovniku odredili, kulko je treba za varaških hiž

i mam se bomo hapili z delom. Ja mislim, kaj saki človek vidi, kak stišno sgljediju škole, sod i druge hiže.

és becsületes közreműködést várunk minden jó muraközi magyar polgártól...

Bode rešeno i silno pitanje ovode. Prem da ga malo navučitelice za ovodu, itak su pri ministertvu vere i škol dobro sprejeli našu prošnju. Nadjamo se, kaj se bodo za kratko vreme otplr i ovode.

To sem rekel se samo na velkom, a čuda stvari niti ne sem spomenul, ali na treba misliti, kaj so nam te ne v programu. Kaj nabom dale govoril, niti za prehranu nesam nikaj rekel. V tem poslu ve živimo i saki vidi, kaj se već čuda poboljšalo, a ve stopram se bo prav vidlo, poboljšanje. Pobrigali smo se kaj bo dosti drv i mašce za simu tak

kaj se ničel ne mora bojati, kak bo v ziml kupuval.

Čakovec bo inel se, kaj bodo stanovníki ve, v tem teškim vremenim, mogli svoje — makar za ve i manje — potrebe pokrivati. *Samo kitomu se nadjamo, kaj nas bo saki dober, medjimurski magjarski purgar dobro razmel i pošeno potpomagal...*

Megnyílik a tanítóképző

Preparandija se bo otplra

Mint a tanítégyelöségül értesítünk, a csáktornyai tanítóképző intézet rövidesen megnyitja kapuit és kezdetét veszi a tanítás A szervező intézkedések már megtörténtek, a tanárok kiküldése és kinevezése pe lig rövidesen várható.

Muraköz és Csáktornya lakossága bizonyára örömmel fogadja ezt a hírt, amely visszatér minden idősebb muraközi emlékébe Margittai József és Zrínyi Károly feledhetetlen emékek, akik annak idején ebben az intézetben nevelték a muraközi derék tanítónemzedéket. Az ő szellemükben kezdődik meg most is a nemzetiépítő munka, hogy Muraköznek hazát, népet szerető, derék tanítókat neveljenek.

Kak smo zavzedili od školskoga inspektorata za kratko vreme bo se otplra preparandija v Čakovcu i bodo se hapili vučiti. Več je se prepravleno, a profesore bodo postavili i poslali.

Stanovníki Medjimurja i Čakovca se sigurno veseliju tomu glasu i saki stareši medjimurec bo se zmislil za Margittai Józsefa i Zrínyi Károlya, koji su za ono vreme v ovoj školi vučili naše dobre medjimurske navučitele. Po njihovom duhu bodo i ve delali, kaj bodo Medjimurju dali dobre navučitele, koji bodo įrudi meli ludu i domovinu.

Teherforgalmi szünet a zágrábi pályaudvarokon

V Zagrebu na banhofu za ve ne moči terhe pošilati.

Illetékes hatóság rendelkezéssel a hó 16-ig teherforgalmi szünet léptek életbe a zágrábi pályaudvarokon. Ez 16-ig csak hadi és élelmiszer- szállítmányokat fogadnak el, minden egyéb vasuti kocsikon történő szállítást felfüggesztettek. Ugyancsak felfüggesztették a teherforgalmat az Ogulin-Szebenikó közötti vasutvonal minden átlomásán.

Po naredbi vlasti do 16-ga ovoga meseca ne moči terhe pošilati na zagrebačkom banhofu, za to vreme se moreju pošilati samo soldačke stvari i hrane. *Se druge robe, koje bi se pošilale v železničkim vagoni, su zastavili.* Isto tak so zastavili pošilanje terha i po železnici Ogulin — Sebeniko, po sim stanicama.

— Értesítés.

Ertesítém minazokat az igen tisztelt feleimre, akik kerékpárgumijukat beszerlésre átadták nekem, hogy az új gumikat műhelyemben átvehetik. Hungari mechanikus, Jókai-utca Vágó, hiddel szombán.

Esztergom a főpapi város

Esztergom, varaš najvišešeg duhovnog pastira.

Hajóra szállunk és ugy megyünk a magyar katoliuks egyház fővárosába. Vasuton ugyis elegend járunk, használjuk inkább a lehetőséget és élvezünk végig egy gyönyörű utat a Dunán.

Az Eskü-téri hajóállomáson szállunk a MFTR pompás természetgőzöseré és álbujva a főváros forgalmas hidja alatt, felfelé siklunk a folyamon. A hajnali, bolondos szél vigan lengeti hajónk zászlóit s a csillogó, harmatos pirkadatban egymás után maradnak el mellettünk az óbudai, szentendrei partok. Aquincum, a régi római fürdőváros romjait látjuk pironkodni a felkelő nap fényében, erdős partok madárfüttyei hallatszanak át hozzánk és már vidáman dolgozó falvak fehér templomtornyoskái köszöntenek felénk istenes jó reggell.

A visegrádi vár —

Nem győzünk betelni a felülméző szépségekkel. Hát még amikor déli felérünk a visegrádi kanyarba és a sötétlő, erdős hegyek tetején megpillantjuk Visegrád várát! Felejthetetlen élmény! Az ősrégi, történelmi nevezetességű vár, amely valamikor Izsaszógy Mátyas királyunk kedvelt tartózkodási helye volt és amelynek kutja rejtegette valamikor a Szent Koronát, úgy ül a hegy csucsán, mint uralkodó, büszke korona, megrakva a mult dicsőségese eseményeinek mesze-szíkázó ékköveivel.

Amikor azután nehezen elvonjuk tekintetünket az elragadó képről, a Duna napugárban csillogó fodrai felett balról fellünk az esztergomi bazilika. Fenségesen, lenyűgözően emelkedik a város fölé és pompás körvonala élesen rajzolódik a párálan égboltra. Messziről is érezhető hatalmas méretei uralkodó, megingathatatlan tekintélyt sugároznak. Az esztergomi hid fodros csipkéi egyre közelednek, nagyobodnak, aztán egyszer csak part mellé suhan a hajónk és kikötünk.

A Bazilikában — U Baziliki

Egyenesen a hegyre vesszük utunkal. Felkapszkodunk a Király-dombra s feljutva a tetőre, lenyűgözve állunk meg a Bazilika bejáratának hatalmas oszlopsora alatt. Az oszlopok méreteire jellemző, hogy átkarolásukhoz három ember sem elegendő. Magasságuk közel husz méter. *De a mérettel nagyszerű összhangban áll itt a szépség, a művészi kiképzés is.*

Különösen akkor tűnik ez fel, amikor belépünk a templomba és megállunk az óriási, tündöklő kupola alatt. Nem! Nem lehet megállni, tédre kell itt borulni, mert valóban Isten fensége lebeg a kupola végtelen utázó lérsége alatt s a föltárnak gyönyörű keret adó szentélyében. A szebbnél-szebb festmények, márványszobrok, falfaragványok híres, istenáldotta művészek teremtő munkáját hirdetik s csodájukra járnak mesze-földök vándorai. Carrarai tün-

Sedemo si na ladju i tak se pelamo v glavni grad magjarske katoličke cirkeve. Dosta smo se pitali po železnici, bomo ve ponuicali priliku i bomo se živali je-noga lepoga pota po Dunavu.

Na štacionu, na Eskü-tér-u si sedemo na ladju MFTR. (Magjarsko društvo za vožnju z ladjom), de so same najlepše sale za potnike i pelamo se pod mostim glavnoga varaša Budapešta se gori po vodi. Rani veseli vetrek lepo vija zastave na ladji i v svetloj, rosnatoj zori, jen za drugim ostanje sa nami lepi kraji Obuda, Szentendre. V sornom, črlenom suncu vidimo ruševine staroga, rimskoga varaša, Aquincum, de se rimska gospoda kopališča imela. Šumice kre vode so pune ftičie i čujemo kak lepo fučkaju, ludi po polu delaju i beli cirkevni turneki nam pobožno veliju „dobro jutro“.

Stari grad Visegrad

Nemreimo se dosti nagledati svih lepot kaj vidimo, kaj pak stopram koli poldneva, da dojdemo, de se voda obrača proti Visegradu i na kmičnom bregu, punoga šumespazimo grada Visegrad! To ne moči pozabiti! Starinski grad, pun novosti, de je negda jako rad stana-vali naš prvičien kral Mátyas i de su negda v zdencu skrivali Svetu Korunu. Tak sedi te grad na vrhu brega, kad jedna gredava, vladarska Koruna, puna spomeni dične prošlosti, koje svetiju, kak dragi kamen.

Da se toga prelepoga kipa nagledimo, onda hitimo oko na baziliku (velka primašova cirkev) v Esztergomu, koju vidimo z leve strane ober Dunava, a odspod se pak voda sveti od sunca. Yeličanstveno se diže ta cirkev ober varaša i oštro se vidiju njene lepe linije v čistom sunčanom zraku. Več sdaleka se vidi, da te silne mere ove cirkeve kralujeju prek cele okolice. Se bliže se nam kaže čipkasti most v Esztergomu, se postane veći i bližeši i eto, na jempot ladja postoji i na mestu smo.

döklő féhérmárványok, legnemesebb feketemárványok, dus aranyozások díszítik a falakat és minden kis zugban művészel, szépség és érték honol.

Izdreven na bregu idemo, se gori na Királydomb (Kralov-breg) i da smo gori na špici, onda se čudimo pred celim redom velikih

Phi ips, Standard, Orion
Siemens, Eka, Telefunken

rádióujdonságok

nagy választékban

Szabó Antal

rádió-üzletében

Nagykanizsa, Vár-épület.

stupov, koji Baziliku drži. Te stupi su tak debeli, kaj je niti tri človeki nemreju okoli prek prijeti. Visoki so skorom 20 metrov. Ali poleg tih velikih mer, je se skup tak složeno, kaj je se jako lepo i umetno.

To se najbolje onda vidi ako stupimo v cirkvu, i postojimo pod velkom svetlom kupolom. Ali ne! Tu ne smeti stati, tu se treba pokleknuti, kajti tu, pod kupolom, koja kaže vektivnost, leti za

A Bakács-kápolna

A főhajóból betérünk egyik kis oldal-kápolnába, a *Bakács-kápolnába*. A nagy magyar humanista főpap, *Bakács Tamás esztergomi érsek* gyűjtötte ide a Máttyás-korabeli renaissance-művészet számtalan remekművét, egyházi vonatkozású alkotását. A gyönyörű oltár az akkori szobrász-művészet egyik legszebb darabja. *Festmények és ötvösmunkák hirdetik a magyar műveltség legedzősőbb korának fényét, nagyságát*. Bakács Tamás korának egyik legnagyobb műveltségű férfija volt, akit az olasz humanizmus is vezetett egyéniségnek tartottak maguk között és akit csaknem pápává választottak a kor nagy renaissance-főpapjai.

Az Árpádok palotája

De az egyházművészet mérhetetlen értékű kincsét találjuk a Bazilika sekrestyéjében és *egyházművészeti múzeumban is*. Visszatérve lélegzettel öleli fel szemünk az üvegcserepyék alatt *csillogó sok-sok kelyhet, egyházi edényt*, amelyek mindegyike az ötvösművészet egy-egy remeke. *Történelmi értékű darabokat mutatnak kísérőink és az ország első százaadából való királyi ajándékok szikráznak fel előttünk*. Az aranyedényeken kívül gyönyörű kristályok, *pompázó, arannyal átszőtt miseruhák* és felbecsülhetetlen értékű egyházi könyvek sorakoznak a termekben. Ennyi szépség hirdeti Isten dicsőségét...

Tovább kell mennünk, mert néhány száz lépéssel arrébb *árpádok királyainak nemrégiben fellárt, nagyszerű palotájának falai várnak*. Sok helyen még teljesen ép szobák, mesébe illő szobor-darabok és művészi fal-faragványok hirdetik az első magyar királyok nagyságát, életük fényét és művészi izlésüket. *Itt születtek az árpádok királyfiát, a későbbi magyar királyok s ezért méltón mondhatjuk Esztergomot királyi bölcsőnek*. Dicső kor kicső emlékei...

Melegvízű fürdő

És a mult nagysága mellett felépült a jelen kedves, szép városa, amelynek minden helye, minden épülete szemnek-szívnek öröme szolgál. A nagyszerű *primási palota*, Magyarország bitoros hercegprímásának lakhelye, az ősi papnevelde, a középkorok és szobrok szépsége odaállítják Esztergomot is legszebb vidéki városaink közé.

Külön kell megemlíkeznünk a *melegvízű Szent István strand-fürdőről*, amely általánosan ismert az egész országban. Ár-

istínu boža veličanstvenost v sanktuariumu v kojem stoji glavni oltar. Kipi, mramorni spomeniki, jeden lepši od drugoga, z dreva narezane figure kažeju dela, od Boga nadaruvanih, glasovitih umetnikov i potniki z dalekih zemel se dojdú čuditi tem lepotam. Svetli beli mramori s Carrare, najplemeniteši črni mramori, čuda zlata po stenami i v sakim kotu nekša umetnost, lepota i vrednost kraluje.

Bakačsova kapela

Z glavne ladje te cirkve prejdemo v jednu kapelu na strani. To je *Bakačsova kapela*. Velki Magjarski pop, človečjega srca, esztergomiški nadbiskup, je tu skup spravlil čuda cirkvene umetnosti z vremena Krala Máttyása. koje su stvorili umetnici Renaissance (umetnost se obnovi). Prelepi oltar je najlepše delo kiparstva onih vremena. *Lepe malarije i klepana dela glasiju najlepšu i najdignešu dobu magjarske umetnosti*. Bakács Tamás je bil jeden od najinteligentneših ljudi svoje dobe, koga su i talijanski humanisti držali za voditelja med sobom, i malo je falilo, kaj so ga ondašnji visoki popi za papu zebraeli.

Palatač Arpadova familje

A cirkvene umetnosti, koje nosiju visoku vrednost, najdemo i v šegestirji Bazilike i v muzeumu za cirkvenu umetnost. Moramo si duška zadržati da gledimo po *glaznatim ormarima one lepe, svetle kelije i druge cirkvene posode*, kojih čuda ima i koji so, saki sa sebe velka vrednost klepane umetnosti. *To so stvari velke povodne vrednosti*, a darovali so je krali s prvih stotletja našega oroga. Zvun zlatnih posod ga tam čuda svetlih kristalov, *lepe, z zlatom pretkane cirkvene oprave za mešu služiti* i čuda cirkvenih knjig, koje niti ne moči prešacati, kulko so vredne. Se se to vidi po salaj i se to glasi diku Božu.

Moramo dale iti, kajti za par sto korakov dale na čekaju *stene palatač naših kralov z Arpadove familje*, koje so ve ne dugo prenašli. Ne čuda mesta so hiže još črsto lepe i cele. Jako lepi ostanjki mramornih spomenikov i druge umetnosti po stenam nosiju glas nosiju diku i svetlo življenje magjarskih kralov i njihov visoki razum za umetnost. *Tu su se rodila deca kralov Arpadove familje*, pak zato prav moramo reči, da je Esztergom kraljevska zibka. Dična vremena, dični spomeni...

Topla kopallšča

nyas park közepén van és aranylól homokján kora tavasztól késő őszig üdülnek a fürdőzők. Természetesen a kultúrának is meleg otthona a dunaparti kis város. A papnevelde mellett tanítóképző, a bencések ősi gimnáziuma, a ferencesek gimnáziuma, kereskedelmi és polgári iskolák vesznek jelentős részt a magyar ifjúság nevelésében...

Leáldozóban a nap, amikor bucsut veszünk a várostól. A Bazilika még nagyon sokáig elkísér bennünket és csak lassan

vész el az alkonyatban. De van-e, aki ezután elfeledné és ne látná alatta a magyar multat lélegző, ősi főpapi város?

Ali poleg visoke prošlosti se stvoril i vedašnji lepi novosti. Saki kot, sako mesto mu je oku i srcu dragi. Prelepa primaška palača, da stanuje kardinal, hercegprimska Magjarske, starinska črna škola, sakočjeke javne palače i spomeniki kažeju kaj i Esztergom spada med najlepše krajinske vasaše.

Zvun reda moramo spomenuti *toplo kopallšča Svetoga Stefana*, koje je poznato po celom orsagu.

Honvéd hősök Ukrajnában

Honvedski junaki v Ukrajni

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A nyugatukrajnai harcokban Ajtay Ernő dr. tartalékos hadnagy mint géppuskaszakas-parancsnok a leghevesebb aknavető és gyulogsgati tüzzel, igen erősen támogatva csapatát nehézbárcát, Hállmégvető bátorosággal jár, nyitotta géppuskai tüzet és amikor az ellenség új erőre harcbevetésével támadásra indult s egyik századunkat már három oldalról körülzártá, Ajtay hadnagy kimagaslóan vitéz magatartásával új erőt öntött legénységébe. Honvédeknek felkészülve parancsnokunk példáján, önfeláldozó módon kitartottak helyükön és sikerült is megakadályozni a század teljes körülzárását. Ajtay hadnagy hősi magatartása nagyban elősegítette a harc kedvező kimenetelét. A heves küzdelemben, amelyben mindvégig ragyogó példáját adta a magyar katona kötelességérzetének és vitézségének, súlyosan meg sebesült.

A bugmeati harcokban egyik szakaszunkat egy géppuskás rajjal biztosításra rendelték ki a folyó partján fekvő Mihajlovka községben. A szakasz igen heves ellenség tüzérégi és gyulogsgati tüze került. A község házat csakhamar lángba borítottak. A szakasz azonban hősiességgel kitartott helyén, noha most már több sebesülés is történt. Amikor feladata végzetével a szakaszparancsnok elrendelte a visszavonulást, amely a legnehezebb körülmények között kellett végrehajtani, ifjú Gáti István karpaszományos honvéd ötlete egvakmerőbb kockázatlansáival segítette elő sebesült és lemaradt bajtársai visszavonulását. Va amennyi sebesültnek azonban nem tudta elhagyni a romokba döntött lángoló községet s ezért Gáti István éjszaka egy járórel vizsziért olt és több sebesült kimentett. A következő nap még két ízben tért vissza Mihajlovkába és a leghevesebb ellenségesség ágyútűzben átment átkutatta a községet. Bátor vállalkozásával, példás magatartásával, valamint sebesült bajtársai életét megmentette.

Magjarska telegrafiska kancellerija (MTI) javla: V bitki v zapadnoj Ukrajini je dr. Ajtay Ernő, rezervni hadnagi, kakti cugskomandant pre mašingeveru, v največkem ognju de so mine hitali na velkom potpomagal tešku borbu svojih trupa. Ne boječii se smrti, hrabro je strelal z masinjeveru i de je ne priatel z novimi silami napravil velki napadaj i jednu našu kompaniju s tri strani zaokrožil, Ajtay hadnagi je s svojim junačkim držanjem svoje ludi tak obatrovil, kaj, da su vidli kak on hrabro drži svoje mesto, na požrtvovan način so i oni držali i stem sprečili, kaj so bolševiki ne mogli kompaniju do kraja zaokrožiti. Ajtay hadnagi je stem junačkim držanjem puno pomogel, kaj je bitka dobro išla. V toj

Leži v hladnom parku i na pesku, koji se sveti kak zlato, od ranoga protuletja do jeseni, vživaju gosti, koji se tam kopleju. A moramo reči i kultura je našla svoj stan v tem lepim varašu poleg Dunava, Poleg črne škole navučitelška škola benediktinska stara gimnazija, franciskanska gimnazija, trgovačka i purgarska škola širiju kulturu i odgajaju magjarsku mlajšinu.

Sunce već zahaja, da se oprashačmo od toga varaša, Bazilika nam još dugo kaže i samo po malem gine v mraku. Ali je je što, koji bi za tem pozabil, kaj je lepi te varaš magjarske prošlosti, starinski i najvišešeg duhovnog pastira.

teškoj bitki, de je pokazal, kakti vitez je magjarski soldat i kak izvršava svoju dužnost, je dobil i teške rane.

V bitki poleg Buga su jednoga našega cuga poslali z mašingeverom, kaj bi vsigural selo Mihajlovka, koje leži poleg vode. Cug je došel v velki kanonerski i pešički ognji. Hiže v selu su počele gorjeti, ali cug je viteški zdržal, prem da su već meli doista ranjenikova. Da je cug svoju zapoved izvršil, komandant je sapovedal nazaj iti, kaj je bilo moči napraviti v najteškem ognju. Pre tem je honved, jednoletošnji dobrovolec Gáti István reskeral svoj život i potpomagal ranjenikam i drugim pajašam, koji su zaostali, povleči se nazaj. Ali si naši ranjeniki ne su se mogli povleči iz sela, koje je bilo zrušeno i zgoreto, pak je zato Gáti István z jednom patrolom v noči nazaj otišiel v selo, pak je više ranjenikov nazaj spravil. Drugi den je još dvaput išiel nazaj v selo i v največkem kanonerskom ognju je selo preiskal. Svojim junačkim delom je obranil življenje svih svojih ranjenih pajašov.

Objava.

Dajem naglas mojim poštuvanim kupcam, da si oni, koji su mi dali biciklumuje za premeniti, moreju nove gumije preimeni prek zeti. Hnyadi mehaničar. Jókai vulica, naprti šloproga.

Legjobb, legtartósabb, legolcsóbb

„CIPŐK“
utalványra és utalvány nélkül csakis

„Ciktánál“
Csáktornán,
a templom mellett. Telefon: 87.

A Hét - Tjedem

Csütörtök - Csütök

A magyar csapatok arcvonalát előtt átkarolt szovjethadak déli irányban igyekeztek kitérni. Honvédeink ezeket a kísérleteket megghusították. — A német hadak Moszkva irányában több helyen áttörték a szovjetarcvonal középész szakaszát és már csak 200 km-re vannak Moszkva középpontjától. — A Szmolenszktől 150 km-re keletre fekvő Vjazma térségében több bolsevista sereget zártak a kélhetetlenül közeledő megsemmisítés kátlanába. — A szövetségesek átkaroló műveleti Ukrajnában is bekerítették a hátráló szovjetseregeket. — Roosevelt elnök meleghangú levélben üdvözölte Sztalint és biztosította barátságáról és legmesszebbmenő támogatásáról. — Eckhardt Tibort, volt kisgazdapárti vezetőt megfosztották magyar állampolgárságától.

Sovjetska trupe, koje su zaokrožene pred magjarskom linijom, štete so predreti proti jugu, ali naši honvédi su je v tem sprečili. Nemške trupe su proti Moskvi na više mesta predri srednju liniju sovjetske fronte i od centruma Moskve ne su već dale od 200 kilometrov. Od Smolenska 150 km. na istok de leži Vjazma so više sovjetskih vojski naturali v zaokroženi kotel, de je bodo prez milosti poništili. Zvezane trupe so i v Ukrajni zaokrožili sovjetske trupe, koje so se štete nazaj povleči. Predsednik Roosevelt je v toplim listu pozdravil Stalina i obečal mu je priateljstvo i pomoč. Eckhardt Tibor u bivšemu voditelu stranjske malih gospodarov so zeli magjarsko državljanstvo.

Péntek - Petek

A magyar seregtettek befejezték a Dnyeper-szakasz védelmét és új hadműveletekre készülnek fel. — Hitler hadparancsot intézett a keleti arcvonal katonáinak, amelyben a harc végének közeledtét és a győzelmét jelenti be. — A vjazmai és a brjanszki kátlanban 60–70 bolsevista hadosztályt zártak körül. — Az állítólagos Timosenkó-offenzíva a propaganda szemfényvesztése volt csupán. — A német birodalmi sajtófőnök bejelentette, hogy a Timosenkó-hadseregész szétzúzásával a szovjet katonáinak elintéztnek tekinthető. — A szovjet hadijelentés bejelentette Orel kiürítését. — Moszkva cseletére készíti elő az angol közvéleményt a londoni sajtó. — Aláírták a német-török gazdasági egyezményt. — Felfegyverzik az amerikai kereskedelmi hajókat. — Panamában elűzték az államelnököt és helyébe az ellenzék vezére került. — Ejtőernyős szovjetgünyökök szálltak le ismét bolgár területre.

Magjarske trupe su izvršile obranu pre Dnjeperu i spravljaju se na nova vojnička dela. Hitler je poslao vojnu zapoved soldatima istočne fronte, v koje naglasil pobeđu i da borbe idu proti kraju.

V kotlu pre Vjazmi i Brjansku su zaokrožili 60–70 bolševičkih divizija. Kaj so pripovedali za Timosenkova offenzivu, to je bilo samo separira propagande. Nemški šef štampe je izjavil, da stem, kaj su Timosenkovu vojsku rezbili, so sovjeti soldački izvršeni. Sovjeti su javili, da su varaša Orel spraznili. Londonske novine prepravljaju engleskoga naroda, kaj bo Moskva opala. Nemško-turskoga gospodarskoga kontrakta su potpisali. Američke trgovačke ladje bodo naoružali. V Panami (Američka država) so pretirali predsednika države i postavili su novoga s opozicije. V Bugarskoj su se pak bolševički pado-branci doli pustili.

Szombat - Sobota

Moszkva előtt 500 kilométer szélességben törték át a frontot a németek. — A szovjet főváros felé elválták a fő közlekedési utvonalakait. — A Dnyeper és Donec közötti ellenséges erők felmorzsolása befejezéshez közeledik. — A Kreml felszólította Moszkva lakosságát, hogy készüljön a főváros védelmére. — Moszkvai jelentés beismerte, hogy az elmúlt 24 óra alatt rosszabbodott Timosenkó hadseregének helyzete. — Egymást követő hullámokban támadták a tengely repülői Tobrukot. — Magyarország kormányzója fogadta Schlegelberger német birodalmi államtitkár, aki a magyar igazságszolgáltatás intézményeinek tanulmányozására érkezett Budapestre.

Pred Moskvom so nemci predri frontu na 500 km. širine i pre-rezali so glavne ceste, koje pelaju v glavni sovjetski varaš. Med Dnjeperom i Donecom se izvršava poništenje nepriatelja. Bolševička vlada je pozvala stanovništvo v Moskvi, naj se pripraviju na obranu varaša. Moskva priznaje, kaj se položaj Timosenka, zadnjih 24 vur pohušaj. Na Tobruk su avioni osovine jen za drugim hitali bombe. Guverner Magjarske je prijel pred sebe Schlegelbergera, nemškoga državnoga tajnika, koji je došel pregledavat stvari magjarskog sodjenja v Budapešti.

Vasárnap - Nedela

A szovjet kormány elmentek Moszkvából. — Háromszoros német vasgyűrű veszi körül a bezárt bolsevik seregeket, a melyeknek minden kitérési ki-

PÁLCICS

FEST • TISZTIT FARBA • ČISTI

Gyár: Nagykanizsa

csáktornya: gyűjtő: Horthy Miklós-tér (volt Kelemen Imre-féle helyiség)

sérlete megghusult. — Megsemmisítő győzelemmel ért véget az azovitengeri esata. A hadizsákmány és a foglyok száma átkéltihetetlen. — Sok bombatalálal érte a Moszkva felé vezető vasutvonalakait. — Egyik angol lap értesülése szerint Timosenkó tábornagy megerősítette, hogy a helyzet igen súlyos. — Churchill kormányának bukását jósolják az amerikai lapok. — Német repülőek hatásos légítámadást intéztek Haifa olajközpontja ellen. — Az angol partokon Hull kikötővárost bombázták a német harcirepülőök.

Sovjetska vlada je vušla z Moskve. Zaprte sovjetske trupe su zaokrožene s železnom karikom tri vrsti i se njihove probe, kaj bi predre, su zabav. Pre morju Azov je bitka izvršena a velkom pobedom. Ne moči prevideti, kulko je zaroblenikov i zaplenjenoga taborskoga materijala. Čuda bombi je opalo na železnice proti Moskvi. Jeden engleski list piše, kaj general Timosenko sam priznaje, kaj mu jako slabo ide. Američki listi pišeju, kaj bu Churehiloza vlada opala. Nemški avioni su fest bombardirali centralu olja v Haifi. Na engleskoj strani su nemški taborski avioni bombardirali varaša Hull.

Hétfő - Pondelek

Moszkva körül szorult a német acélgűrű: 1200 kilométeres fronton mindenütt ellenállhatatlanul támadnak a németek s a legujabb áttörés óta eddig löbb, mint 200.000 a hadifoglyok száma. — Nagyaranyu német légítámadás dél- és középangliai repülőterek ellen. — Minden pillanatban bezárlhat a gyűrű Moszkva körül. — London már elparentálta a szovjet fővárost. — A tobruki arcvonalon súlyos vereséget szenvedtek a támadó angolok. — Október 11-én, a kora reggeli órákban

ellenséges erők Szicília fölé repültek és kisméretű bombákat dobtak. A kár csekély, négy polgári személy meghalt. — Hat angol hadihajót tettek harc-képtelenné szeptember utolsó napjaiban az olaszok. — Vasárnap Szegeden szétosztották a Nemzetvédelmi Kereszt kitüntetéséket.

Koli Moskve je nemški železni obroč se vožeši. Nemci napadaju sovjete na fronti 1200 klm. dugo, tak jako kaj se sovjeti nemreju braniti. Od najnoveseha prodora su vlovili prek 200.000 zaroblenikov. Nemški avioni delaju velke napadaje na letišča v južnoj i srednoj Engleskoj. Saku minutu se more obroč koli Moskve zapreti. London se već oprostil od sovjetskoga glavnoga varaša. Na fronti pre Tobruku su englezi meli velke zgubičke. Oktobra 11.-gano v jutro su nepriateljki avioni doleteli ober Sicilie (taljanski otok) i hitali su male bombe, kvara je malo štiri civilni su hmrli. Taljani su poništili, zadnje dane septembra šest engleske taborske ladje. V nedelu su v Szegedu delili medalje za narodnu obranu onim, koji su se 1919. leta prvi zdigli proti komunistam.

Kedd - Tork

Közvetlen befejezés előtt áll a vjazmai gyűrűbe zárt Timosenkó hadsereg megsemmisítése. Ujabb 350.000 foglyot ejteltettek és 238 páncélkocsiat zsákmányoltak a németek. — 1200 kilométeres széles arcvonalon támadnak a szövetséges csapatok. — Brjanszknál véresen összeomlott a bekerített csapatok kitérési kísérlete és sok foglyot ejtelték a németek. — Légítámadás Hull és Manchester ellen. — A Donec vonal legfontosabb pontjainak szétzúzása folyamatban van. — Moszkva segélykiáltása: „A veszély már igen nagy!” — A Times írja: „Anglia nem bocsátkozhatik olyan kalandokba, hogy megsejtse a Szovjetuniót!” Az áldozatok változnak, de Anglia mindig ugyanaz marad. — Beaverbrook lord rádióbeszéde: „A szovjethadsereg a legnagyobb veszélyben van!” — Hatalmas repülőgépek szállítják haza a szovjetfrontról a sebesült magyar katonákat. — Az olaszok Tobruknál visszaverték az angol támadó csapatokat és súlyos veszteségekkel okoztak nekik. — A németek nyolc brit hajót pusztítottak el



MÉRLEGEK
ujak és használtak,
javítások a legolcsóbban

FRANK

MÉRLEGÜZEM
NAGYKANIZSA

Eötvös-tér 2/a.

Telefonszám: 509.

Szép ruha csak jó szövetből készül
Legszébb szövetek
legnagyobb választékban
legolcsóbb áron

Szűz Aruházban

Nagykanizsa - Zalaegerszeg

a héten 35.000 tonna ürtartalommal.

Zvršava se ponistnje Timosenkove vojske, koje je zaokrožena pre Vjazmi. Prijeli su novih 350.000 zaroblenikov i 258 tebarskih kol. Zvezane trupe napadaju sovjet na fronti, 1200 km. dugoj. Pre Brjansku su zaokrožene sovjetske trupe štele vun predreli, ali se to krvavo žušilo i nemci su čuda zaroblenikov vjeli. A engleskoj su nemci na varase Hall i Manchester napravili velike zračne napadaje. Pre Donec vodi se rebijaju najvažneše tačke. Moskva kreči sa pomoć: „Upogibaj je već iako velka.“ Engleske novine „Times“ pišeju: „Engleska se nemre pušćati y to, kaj bi pomogala Sovjetima.“ Žrtve se menjaju, ali Engleska ostane navak ista. Engleski velikaš, lord Beaverbrook je, rekel na radio: „Sovjetska vojska je v najvejšoj pogibeli.“ Veliki, jaki avioni pelaju dimo megariske ranjenike. Taljani su pre Tobruku (v Afriki) odbili engleske napadaje i napravili su njim velike zgubičke. Nemci su ov, tjeden vtopili osam engleskih ladji s 35.000 tone terha.

Szerda - Sreda

Lenin mumiáját kimontellék Moszkvából. A gyermekekkel és asszonyokkal is elszállították. — A Donec-vidék üzemei lefűltak; vége a szovjet utánpótlásnak. A magas kémények nem fűstölnek többé. — Ujabb 350.000 fogoly! — Általános felkelés Szibériában. — Folyik Moszkva körülés. Keletre költözököknek a Donecmenti iparüzemek. — Göbbels:

A Horvátországba utazók legfeljebb 500 kunát vihetnek magukkal

V Horvátsku potnik more nesti sobom najviše 500 kuna:

Zagraból jelenték: A horvát hivatalos lap közli a pénzügyminiszter rendelkezését, amely szerint a Horvátországba utazók legfeljebb 500 kunát vihetnek magukkal készpénzben, de csak 10 kúna érmékben.

Az ezt meghaladó össze-

Hitler birodalmában a sebe sülték a nemzeti érzelmek. — Londonban folytatják a moszkvai konferenciát. — Ujabb nyolc halálos ítélet Prágában. Nedics: Néhány puskával akarjátok legyőzni a megszállót, aki Európa minden hadserégét legyőzte. — Moszkva legkülső védelmi vonalát ágyuzza a német nehéz tüzérség. Lázasan folyik a szovjet főváros kiürítése. Száz kilométerre közelítették meg a német csapatok Moszkvát, amelyet erődítmény-nyé alakítanak át. — Német különjelentés a vjazmai csata befejezéséről: 500.000 fogoly. — Egy német zuhanóbombázó hadtest szeptember 22–28. időben 1065 szovjet repülőgépet lőtt le, 1146 gépet pedig a földön pusztított el, 841 páncélost semmisített meg, 161 úteget és 481 löveget tett harcképtelenné. 42 menetszlopot és sok hadianyagot semmisített meg.

Mrtvo telo Leninovo so odpravili z Moskve. I žene i decu su odstranili. Fabrike okoli Doneca so prestale delati i stem je prestala liferacija za vojsku. Velki kaudijani se više ne kadiju. 350.000 novih zaroblenikov. V Siriji (Ažija) so v celom orsagu napravili bunu proti englesam i bolševikam. Moskvu dale spraznju, a fabrike okoli Doneca se seliju na istok. Nemški minister Göbbels je rekel: „V Hitlerovi državi su ranjeniki častni purgari.“ Moskovsku konferenciju ve v Londonu dale držiju. V Pragu su opet osam ljudi na smrt odsodili. Srpski minister Nedić je rekel: „Kaj s par puškami očete okupatora (nemce), koji je potukel se evropske vojske, prevladati.“ Nemški teški kanoneri več strelaju najvažneše obranbene linije v Moskvi. Jako se žurijo sprazniti sovjetskoga glavnoga varaša, a nemci so več na sto kilometrov blizu došli do Moskve, de bolševiki kule delaju. Nemci su dali eksternu vest sa bitku pre Vjazmi: 500.000 zaroblenikov, jedna nemška trupa teških avionov je v vremenu od 22–28 septembra srušila 1065 sovjetskih avionov, doli na zemlji je ponistila 1146 avionov, nadale 841 oklopljenih ratnih kol, 161 bateriju, 481 stukov, 42 marsekolone i čuda taborskoga materiala.

get a határon elveszik az utasoktól

és a horvát nemzeti banknak küldik, amely zárójla azt Horvátországból való elutazás esetén legfeljebb 200 kunát vihet ki magával az utas az országból.

Z Zagreba pišeju: Horvatski službeni list piše naredbu financministra, po kojoj oni, koji putuju v Horvatsku, moreju sobom meti najveć 500 kuna i to samo banjke od 10 kuna. Kaj je penez ober toga, to potniku na granici remeju i pošleju v Horvatsku Narodnu Banku de te penez čuvaju, Potnik s Horvatske sme sobom seti najveć de 200 kuna.

Hatályba léptek a keresztény-zsidó házasságokat tiltó rendelkezések

Stópti so v život zakoni, koji zabraniju ženidbe s kršćeniki

A fájvédelmi törvénynek nevezett házasság törvény hatályba lépett. A végrehajtási utasítástként megjelent igazságügyminiszeri rendelet október 10-én állapította meg a hatályba lépés napját. Eszerint keresztény és zsidó közötti házasságra most már nem kerülhet sor. A törvény rendelkezésének megfelelően

a házasuló feleknek igazolniaok kell származásukat.

A házassági jog szempontjából zsidónak tekintendő az, akinek két vagy több nagyszülője az izraelita hitfekezelt tagjaként született. Nem számít zsidónak az, akinek két nagyszülője izraelita ugyan, de ő maga keresztény hitfekezelt tagjaként született és mind a két szülője házasságkötésük idején keresztény hitfekezeltnek volt tagja. Az ilyen kivételesen nem zsidónak számílandó egyén nem köthet azonban házasságot zsidóval, de

olyan nem zsidóval sem házasodhatik össze, akinek egy, vagy két nagyszülője az izraelita hitfekezelt tagjaként született.

Október 10-én, vagyis pénteken léptek hatályba a törvény büntető rendelkezései is. E rendelkezések szerint

súlyos büntetés jár annak, aki a vegyesházassági tilalmat megszegi.

és súlyos büntetést is elő a törvény az olyan tisztviselőkre is, aki közreműködik tiltott házasság megkötésében. Hatályba léptek azok a rendelkezések, amelyek

háromtól öt évig terjedő szabadságvesztéssel sújtják azt a zsidó férfit, aki tisztviséges keresztény nővel há-

zasságon kívül nemleg érintkezik. Háromév börtön a büntetése annak is, aki nem érintkezés céljára tisztviséges keresztény magyart a maga, vagy más zsidó férfi részére megismereműtörökzik.

Ženidbeni sakon, koji čuva čistu krv' stopil je v život. Po naredbi ministra pravice vala te sakon od oktobra 10-ga. Po tem zakonu židov više nesme seti kršćenicu, a niti kršćenik židovsku pucu sa ženu.

Koji se ženlju, moraju po zakonu dokazati kakše su vere.

V tom zakonu ima se seti sa židova on koji, komu su se dva, ili još više stari roditeli rodili v židovskoj veri. Neje židov on, komu su dva stari roditeli bili židovi, ali se on rodi kakti kršćenik i njegovi roditeli bili su kršćeniki, da su se ženili. Ali takov, kojega držiju iznimno za kršćenika, nesme se ženiti s židovkom, niti s takšom, kojoj so stari roditeli, jeden ili dva bili židovi, makar je rođjena kršćenica.

Od desetoga oktobra dale teškoga strofa dobiju oni, koji prekršuju zakon i mesovito se ženlju.

Činovnik koji pomaže pre takši ženidbi isto bo teško strofan.

Od tri do pet let rešta dobi on židov

koji ima po-la, zvan ženidbe s poštenom kršćanskom ženskom. Tri leta rešta onomu, koji poštnu magjarsku žensku spravlja sebi ili drugomu židovu radi spolnoga života

A MAGYAR TANÍTÓ

Rhosoczy Rezső tanügyi előadó kitüntetése

Školski inšpektor Rhosoczy Režó je dobil odlikovanje.

Rhosoczy Režó szervező munkájának volt köszönhető az, hogy a tanítást szeptember 10-én az egész Muraközben megkezdhették. A legutóbb visszatért országjárósként közölt Muraköz kapitul vissza legkésőbb és így óriási munkába került annak tanügyi megszervezése Rhosoczy Režó fáradságot nem kímélve, szervezte az elemi és középiskolákat a Muraközben. A megszüntetett katonai közigazgatás parancsnoksága Rhosoczy Režónek a déli hadsereg főparancsnokságának legnagyobb elismerésel tolmácsolta. Az elismerő oklevelet ünnepélyes keretek között nyújtották át Rhosoczy Režó-rek.

Mi is ószinien gratulálunk Rhosoczy Režónek és kérjük, hogy Muraköz tartása meg továbbra is jóindulata pártfogásában.

Rhosoczy Režó je on, komu se moramo eafaliti, kaj so se v celom Medjimurju mogle škole hapiti 10-ga septembra. Med ovimi deli orsaga, koji so se povrnuili, smo Medjimurje najkesne nazaj dobili, pak je organizacija škol dala jako velkoga posla. Rhosoczy Režó-u neje bilo žal za trud, da je organiziral narodne i srednje

škole v Medjimurju. Prestalo soldačko zapovedništvo je predalo Rhosoczy Režó-u najvišešuo pofalnicu glavnog zapovedništva južne vojske. Diplomu pofalnicu su na paradni način dali Rhosoczy Režó-u.

I mi nu s srca gratuleramo i prosimo ga, na i nadale ima v dobroj brigi naše Medjimurje.

Szülői értekezlet a polgári fiu- és leányiskolában

Roditeljska konferencija v purgarski školi

Vasnap nagy érdeklődés mellett tartották meg az általmi polgári iskolában az első szülői értekezletet. A szülők teljes számban ott voltak. Nagy Károly polgári iskolai igazgató beszédében hangsúlyozta a szülői otthon és az iskola együttműködésének fontosságát. Több gyakorlati kérdés megbeszélése után a tanítás kezdetének megállaapítására került a sor. A közeli falvakból gyalog és kerékpáron bejáró tanulók érdekében szemellett tartva, a szülői értekezlet a tanításnak a téli hónapok alatti fél 9 órakor való kezdését állapította meg. Hogy az új menetrend ennek kezézőültetést lehetővé teszi-e, az csak később tudható meg. Nagy Károly polgári iskolai igazgató felhívta a szülők figyelmét az osztályfőnöki fogadóóraira, s kérte a szülőket, hogy nevelési kérdéseikben

„METROPOL“ Szálló Csáktornya
Város közepén. Modern komfort, 22 vendégszoba felyóvízzel, autógarázs. Mérsékelt árak.
Telefon interurbán: 47.

forduljanak mindig bizalommal az iskolai tanárhoz.

Krénsz Ilona földrajz-termesztanaj szakos tanár kinevezte a csáktornyai állami polgári fiú- és leányiskolához, 11-én megérkezett állomáshelyére.

V nedelu so obrđali, z velkim interesom, prvu roditelsku konferenciju v purgarski školi. Direktor Nagy Károly je v svojem govoru naglasil, kaj roditeli moraju skup delati s školom za deke. Najpreji su više pitanja resprvili, onda pak su se dogovorili, da se bo v jutro skolanje kapilo. Kajti je treba čuvati decu koja dojde z blihij sel pesice i z biciklom, to so se tak dogovorili, kaj se bodo v simi hapili ob 1/29 vuri. Potli bo se snalo, je li bo moči i s čugom tak dojtji. Direktor Nagy Károly je opomenul roditela, da i starešini rasedov imaju svoje vure, da se moči z njimi spominati i prosil je roditela, ako imaju kakše školske stvari za rešiti, naj se z unfanjem obrneju k profesorom.

Krénsz Ilona profesorica postavljena je k purgarskoj školi v Čakovec. Oktobra 11-ga došla i savela je svoje mesto.

Az árak emelésére ne számítsanak Cene se nabodo povekšale

Az utóbbi időben úgy a fővárosban, mint a vidéken egyes cikkekben áruhiány tapasztalható. Az áruhiányt másral, mint leketlen spekulációval magyarázni nem lehet. Ugy a közellátási minisztérium, mint az Árelenőrző Hivatal nyomtatékosan figyelemzetti az érdekelteket, hogy az árak emelésére ne számítsanak, mert nemhogy áremelés nem lesz, hanem egyes árucikkek áraival egyzintre való emelés érdekében bizonyos árszállítások következnék be. Az áru rejtözetését a közellátási minisztérium a legszigorubbán fogja megtorolni.

Vzadnje vreme se vidi, kaj tak v glavnom, kak i v krajskim varšima nekoje robe sguineju s pijsca. To je predušna spekulacija. Visoke vlasti opomeneju narod, naj ne rečunaju stem, kaj bi cene gori išle, kajti ne samo, kaj na bo draže, nego nekoje stvari bodo s cenom još i doli išle. Koji bo robu skrival, bo jako štrofan.

A határközi átlépési igazolványok rendezése

Propustnice prek horsvatske granice so uredili

Mint értesülünk, a muraközi magyar és a varasd-megyei polgári hatóságok közt létrejött a kétösbirtokosok és alkalmi utasok határátépésére vonatkozó egyezmény.

Egyuttal megállapodás történt a muraközi és horvát posta közsönös ki szerelésére vonatkozólag is.

Kak smo zazvedili medjimurske magjarske i varždinske hrvatske vlasti so med sobom vredile propustnice za one horvate, koji pri nas imetka imaju, pak i za one potnike, koji po poslu ideju prek. V isto vreme so se poravnali z ja to, kak bodo pošilali poštu z Medjimurja v Horvatsku i od onod nazaj.

KÖZGAZDASÁG

Fontos kormányintézkedések a kukorica-készlet-gazdálkodásról és a forgalom szabályozásáról

Važne vladine naredbe za gospodarenje kuruzom

Minden termelő köteles bejelenteni az 1941. évban kukoricával bevetett terület nagyságát és a betakarított kukorica mennyiségét. Az 1940. évi termésből megmaradt kukorica-készletet, továbbá a konvenciók cseledeknek és részesekeknek kiadott kukorica mennyiségét a termelőnek ugyancsak be kell jelentenie. A konvenciók földeken termelt mennyiségét is a munkaadónak kell a maga részére betakarított mennyiségtől elkülönítve bejelentenie. A konvenciókat és részesekek bejelentési kötelezettség nem terheli.

A kukorica-termék bejelentésének határideje: november 10.

A készleteket a termelő az egy közösgében levő gazdaságára vonatkozóan a kukorica törésének befejezését követő nyolc nap alatt, de legkésőbb 1941 november hó 10. napjáig köteles bejelenteni. A kukoricát a 6900-1941. számú kormányrendelet hatályba lépésének napjától, tehát szeptember hó 28-tól már az áhelyeztetnek kell tekinteni. A zár alá vett kukoricát forgalomba hozni, feldolgozni csak hatóság engedély alapján szabad. A zár alá helyezés korlátozás nem vonatkozik az igazolt háztartási és gazdasági szükséglet kielégítésére.

Vásárlási engedély

Vásárlási engedély csak oly személy részére adható ki, akinek állathizlaltára elegendő tengetje nincsen, vagy a tengeri ipar feldolgozására hatósági engedélyt kapott. A vásárlási engedélyeket a közösgéi eljárású polgármester állítja ki, az 50 katasztrális holdon aluli gazdák részére, továbbá azok részére, akik mezőgazdasági termelést nem folytatnak. Az így kiállított vásárlási engedély alapján csak annak a vármegyének a területén lehet kukoricát vásárolni, amelynek területén az iparigazolványt kiállító közösgéi fekszik. A közösgéi eljárású polgármester által kiállított vásárlási engedélyek csak az 50 holdon aluli termelőktől lehet tengerit vásárolni. Akik 50 katasztrális holdnál nagyobb területen folytatnak mezőgazdasági termelést, továbbá ipari feldolgozás vagy bérhizlalt, valamint nagyobb termelői vásárlás céljára, a vásárlási engedélyt a közellátási hivatal állítja ki. A hivatal vásárlási engedélyt feltüntelt területen bármely termelőnél szabad tengerit vásárolni. A vásárlási engedélyt szarított kukorica vásárlására nem érvényes.

Sertéshizlaltási kötelezettség

A vásárlási engedély 30 napig érvényes. Az engedélyt köteles minden eladótló vásárolt kukoricamennyiségét az eladó gabonalapjára bejegyezni. A vásárolt tételleket az eladó egyenként lakóhelyének és gabonalapjuk számának feltüntetésével mellett pedig a vásárlási engedélyre kell feljegyezni. A vásárlási engedély tulajdonosa engedélyt a 30 nap letelett követő három nap alatt köteles a kiállító hatóságnak visszazolgáltatni. Ha az engedélyes kukoricát vásárolt, úgy minden 10 mázsa csöves és hat mázsa szemes tengeri után egy-egy, legalább 150 kg éö-sulyu hízott sertést a vásárlási engedély feltüntelt idő alatt a hivatalnak, illetőleg az általa megjelölt szervnek átadni köteles. Az az engedélyes, aki bérhizlaltási szerződés alapján kaptat bérhizlaltási szerződés alapján kaptat nál igazolni a sertéseknek szerződés szerinti átadását is.

A kukorica szállítása

A kukoricát vasuton, hajón vagy tengerkéocsin csak szállítási igazolvány alapján lehet szállítani. Kivétel csak a Hombar városi övezetében el-

lőlt fuvaróvél alapján történő szállítás. A szállítási igazolványt annak a közösgének előljárású, illetve annak a városnak polgármestere állítja ki, amelynek területén a kukorica-készlet van. A szállítási igazolvány a kiállításától számított 30 napig érvényes. Ha ez alatt az idő alatt a szállítási igazolványt nem használják fel, úgy az a kiállító hatóságnak, illetőleg a Hombarnak vissza kell szolgáltatni.

Beszolgáltatási kötelezettség

Akinek kukorica van a tulajdonában, feleslegét köteles a közellátási miniszter által megállapított határidőig a Hombarnak vagy bizományosának vételeire felajánlani. Az 50 katasztrális holdnál nagyobb földbirtokokon folytatott mezőgazdasági termelésnél a kukorica-feleslegét egyharmad részét már 1941. november 20. napjáig köteles a tulajdonos csöves állapotban a Hombarnak vagy bizományosának vételeire felajánlani. A megállapított határidő után bejelentett kukoricáért, ha a kukorica a büntető rendelkezések értelmében elkobzás alá nem esik, csak a határidő lejártánan napján érvényben lévő hatóság áránál 10 százalékkal ocsöves árát szabad fizetni.

A forgalom rendje

Kukoricát csak a Hombar fő- és al-bizományosai, valamint azok vásárlóhatnak, akiknek vásárlási engedélyük van. A vételeire felajánlott kukoricát a Hombar vagy bizományosa köteles megvenni. A megvásárolt kukoricamennyiségét az eladó gabonalapjára kell rávezetni, a vételei jegyet pedig az eladónak kell átadni. Ha a kukorica morzsoltt állapotban a 200 métermázsát, csöves állapotban a 300 métermázsát nem haladja meg, a Hombar vagy bizományosa a felszámított számlított nyolc nap alatt köteles azt átvenni. A vételárat az átvetelési ki kell fizetni. Ha a gazda fentírt nagyobb kukorica-mennyiséget ajánl fel megvételeire és annak megörzésére alkalmas, nékülözhető helyiségre van, úgy az átvetelt a felvásárlástól számított hat hónap alatt a Hombar vagy bizományosa köteles megvenni.

Saki gospodar je dužen prijaviti, kak velku zemlu je imel v 1941. letu sasjanu s kuruzom i kulko je narbar kuruze. Kaj mu je ostalo kuruze iz 1940. leta, onda kuruzu, koju je dal družini na konvenciju i tretinčanom, isto mora prijaviti. Kaj je zraslo na konvencijskim zemlam mora gazda ekstra od svojeja prijaviti. Koji dobiju konvenciju i tretinčani ne moraju nikaj prejaviti.

Kuruzu se mora prijaviti do novembra 10-ga.

Za saku opčinu mora gospodar ekstra prijaviti kuruzu, za osem dni po bratvi, a najkesne do novembra 10-ga. Od dneva naredbe vlade, broj 6900/941. to je od septembra 28-ga je kuruzu deta pod zabranu. Zabranjenu kuruzu prodati, mleti je smeti samo s dozvolom vlasti, kaj je potrebno za življenje, za živad i gospodarstvo, ono ne je deta pod zabranu.

Dozvola za kupuvati.

Dozvola za kupuvati kuruzu more dobiti samo on, koji nema dosti kuruze za hraniti živad, ali pak ima dozvolu za mleti. Ove dozvole da je općinsko poglavarstvo (varaški biro) za one, koji imaju menje od 50 kat. mekot zemle, onda se one, koji nesu polski gospodari.

S taköm dozvolom je moči kuruzu kupuvati samo v oni varmeggiji, v šteroj ona općina leži, koja je dozvolu vun dala. Z dozvolom, koje daju općinska poglavarstva (varaški birovi), je moči kuruzu kupuvati samo od takših gospodarov, koji imaju menje od 50 mekot zemle. Za one, koji imaju od 50 mekot vekše polsko gospodarstvo, onda se one koji kuruzu obrtnički predelaju, za one koji za prodaju svine piftaju i za one koji od vekših gospodarov kupujeju, dozvolu daje kancelarija za narodnu prehranu. Na onom mestu, koje je v dozvoli zapisano, moči od šteroga god gospodaru kuruzu kupuvati. Dozvola ne vala za kupuvanje suhe kuruze.

Dužnost svinje piftati.

Dozvola za kupovanje vala 30 dni. Koji ima dozvolu, dužen je sakomu prodavcu, na njegov žitnu kartu zapisati kuplenu kuruzu. Ime i mesto prodavca, broj žitne karte, pak si mora kupec na svoju dozvolu zapisati. Dozvolu je treba za tri dni, potli onih 30 dni, na koje dozvola glasi, povrnuti nazaj oni vlasti, koja ju je vun dala. Ako je on, koji je dobit dozvolu, kupil kuruzu, onda je dužen za sakah 10 metrih rogovja i za sakah šest metrih zrnate kuruze, jednu svinju 150 kg. žive vage, za ono vreme prek dati, kak mu v dozvoli piše i to na ono mesto, kam se odredi. On koji na kontrakt svinje hrani, ako po dozvoli kupuje kuruzu, dužen je dokazati, kaj je po kontraktu svinje žlifar.

Kuruzu lfrirati.

Kuruzu na železnici, ladji, ili na auto lfrirati smeti samo s potnom dozvolom. Znimka je samo onda, ako Hombar (društvo koje zrne kupuje) da svojeja suhoga pečata na tovarni list. Dozvolu za lfriranje da ono općinsko poglavarstvo ili varaški biro, de se kuruzu nahaji. Dozvola za lfriranje vala 30 dni. Ako se vota vreme ne ponuca, onda se mora vlasti, koja ju je vun dala, ili Hombaru nazaj dati.

Dužnost kuruzu nutri dati.

Koji ima kuruzu z višešega, on je dužen ono, kaj mu prek hodi, do vremena, kak je to minister za prehranu odredil, ponuditi. Hombaru, ili njegovom zastupniku. Oni gazdi, koji gospodariju na prek 50 mekotaj, dužni su jenu trećinu od višešega, već do 1941. leta novembra 20.-ga, ponuditi na prodaju Hombaru, ili njegovom zastupniku i to v latju. Koj to ne vćini, či je ne napravil kakši vekši greh, kaj bi mu kuruzu zaplenili, on dobi za 10% menje kak je cena bila zadnji dan, da je trebal prijaviti. Red trgovine

Kuruzu smeju kupuvati samo Hombarovi glavni i menjši zastupniki i oni, koji imaju dozvolu za kupuvati. Hombar, ili njegov zastupnik je dužen kupiti kuruzu, koja se mu ponudi. Kuplenu kuruzu je treba zapisati na žitnu kartu prodavca i cedulu kuplene kuruze njemu v roke dati. Ako je ponudjena kuruzu v rogovju menje od 300 metrih, ili zrnata menje od 200 metrih, onda ju je Hombar, ili njegov zastupnik dužen preći zeti do osmoga dneva. Da se kuruzu prek zeme, mora se mam splatiti. Ako gospodar ima već kuruze za prodati, kak gori piše, pak ima stranbe, de se more čuvati, onda je Hombar dužen kuruzu prek zeti za vreme od šest meseci od onda, kak ju je kupil.

Magyar ájtatosságok Magjarske pobožnosti.

Magyarok Nagyasszonyának, Boldogasszony Anyánknek tiszteltük első szent királyunk óta az Istenyánát, Máriát és minden bajban, veszedelmekben hozzá menekült a szenvedő magyar. És ő jó anyánk volt mindenkor, soha nem hagyta el országát, amelyet Szent István ajánlott oltalmába.

Csoda-e hát, ha az ő hónapjában hódoló alázattal, szívbéli háttal járunk virágdíszelt öltött oltára elé és sokkal melegebben visszük előbe szívünket, mint más országok fiai? Csoda-e, ha magyarul másként gyönyörözik, fohászkodik a rózsafüzér, ha szebben, melegebben száll el felé a Mária-ének is kicsi és nagy magyar szív áhítatosabban, gyermekibben tud megnyitni a Szüzanya előtt? És csoda-e akkor, ha a visszatért Csáktornya magyar-lelki népe az első magyar októberi litániára olyan szívdobogató lelkesedéssel gyűlt össze? Istenem! Micsoda könnyfakasztó, boldog öröm volt látni azt a felszabadultan imádkozó, remegve cnekozó sokaságot, amely alig fért el a templom falai között! Honnan tanulták azok a drága kis apróságok azt a szentélyben magyarul a rózsafüzért? És akkor eddig sohasem jártak litániára, miért térdekelt ott meghatva, boldogan? A magyar Csáktornya hódoló a Nagyasszonynak. Ki merne és ki tudna gátlat vetni ennek a hódolatnak? A Csáktornyaiknak szívételen már csak az az egyetlen kérdés vár feleletre, hogy miért kellett ennyi ideig nélkülözni a magyar litániát? Nem lehetett volna október-ején azonnal elkezdeni? Ok huszonhárom évig erre vártak és számon kérik ezeket az elmaradt októberi litániákat...

Csáktornya esordultg felt szívvel borult le a Magyarok Nagyasszonya előtt.

Magjari, koji su puno pretpeli, su se v saki moki i žalosti obrnuli k blaženi devici Mariji, koju kakti Majku Božu, se od prvoga krala poštujete kakti Velku Gospu Magjarske. Ona nam je navek bila dobra mati, nigdar neje ostavila svojeja Orsaga, za kojega je Sveti Stefan molil: naj ga brani.

Jeli se onda moremo čuditi tomu, ako onda, da je tu njeni mesec, ponizno i s punim srecem fale idemo pred njeni, s cvetjem okinčen oltar i de se puno lepše zafalimo, kak sini drugih orsagov. Jeli je čudno, ako se puno lepše moli čisla magjarski i ako puno lepše i toplije ideju Marijine popeake, a malih i velkih srca, v nebo pred blaženu Devicu Mariju? Kaj ne, da je ne čudno, ako magjarski narod Čakovca, koji se srečno povrnu, s takšim veseljem i zdüšvenjenem zide na oktoberske litanije? Bože moj! Kakše veselje do suzah je bilo gledati, kak je oslobodjen narod, čega je bilo puna cirka i komoj je vlezal, pobožno molil i popeval. A naša draga mala devica v sanktuariumu, odkod so se navčila magjarski moliti čislu? A oni, koji do ve nesu nigdar hodili na litanije, zakaj ve tak ponizno i genuto klečiju? Magjarski Čakovec se ponizuje pred Majkom Božom. Velkom Gospom! Što bi vupal i što bi mogel to pobožno sprečiti. Čakovčanec samo još jedno pitanje čeka v srecu na odgovor. zakaj smo tak dugo morali čekati na magjarske litanije? So se ne mogli hapiti mat na početku oktobra? 23 let smo čakili na to i bomo prosili rečuna za te oktoberske litanije, koje so ostale...

Čakovec se s poniznim i punim srecem klanja pred Velkom Gospom Magjarske.

Magyar litánia Csáktornyan

Magjarske večernice v Čakovcu

Oktober hó 10-én újból megkezdődtek a magyar litániák a csáktornyai ferencdi templomban. Mint május hóban, úgy ezuttal is az ájtatos magyar hívők szufolóság megtöltötték a templomot és alázatos szívvel énekeltek a szebbnél-szebb magyar egyházi énekeket. Megható volt a kisgyermekéke csoportja, akik a szentélyt teljesen megtöltötték és ájtatosan feleltek a szentáldást osztó lelkész olvasó-májágyar szülők sarjadékai, ezéltt két hó-nappal még nem tudtak magukat imádkozni s máris nemcsak imádkozni, hanem még az olvasó szabályait is megtanulták.

Oktober 10.-ga pak su se hapile magjarske litanje v Čakovcu v franciskanski cirvi.

Kak i v mesecu majušu, tak i ve, so pobožni magjarski verniki do kraja napumili cirku i s poniznim srecem su popevali se lepe magjarske cirkevne popevke.

Lepo je bilo gledati malu decu. Tulko ga njih bilo, kaj su svetlišće čisto napunili i pobožno su odgovorali Lukovniku, koji je delil svetoga blagoslova, da je čislu molil. Ova deca so rodjena najviše od magjarskih roditelov, pred dvemi meseci još ne su znali magjarski Boga moliti, a ve ne samo kaj moliti znaju, nego več i to znaju, kak je treba čislu moliti.

Halálbüntetés és kegyelem a boszniai felkelőknek

Smrtni štrof i pomilovanje bosanskim ustašam

Zágrábból jelentik: A boszniai Travnik városában a rögtönítelő bíróság halálra ítél huszonegy kommunista merénylőt, akik részletveket a boszniai felkelésben. A bíróság felterjesztésére a Poglavnik 11 halálra-ítélnek megkegyelmezett és büntetésüket életfogytig tartó kényszermunkára változtatta. A többi kivégezték.

Z Zagreba javljaju: V Travniku, v Bosniji je štatariumski sud odsodil 24 komunistorov na smrt, koji si bili deliniki v bosanski buni. Na predlog sode je Poglavnik jednajstim, na smrt odsodjenim dal milost i štrofa premenil na rešt do smrti, a ove druge su skončali.

Ujabb kommunista felkelőket fogtak el Horvátországban

V Horvatskoj so pak vlovill komuniste

Zágrábból jelentik: Szerémségben igen kiterjedt kommunista szervezke-désre bukkantak a hatóságok.

A felkelésre készülő jelentős csoport birtokában nagymennyiségű lőfegyver, géppuska és robbantószer volt.

Mint megállapították, a földalatti szervezke-dés számos merénylőre és rümből eszeleményre készült és csak az utolsó pillanatban sikerült megakadályozni a pusztulást. Valamennyi kommunistát rögtönítelő bíróság elé állították.

Z Zagreba javljaju: V Sremu su vlasti pak našle velke komunističke organizacije.

Pre ludem, koji su se spravljali na bunu, — a

čuda njih je bilo — so našli čuda oružja, mašin-govere i bombe.

Kak se prenašlo, ovi puntari pođ zemlom so se spravljali na naša čuda atentate i druge strašne posle i samo zadnju minutu su je sposlovili i sprečili rušenje. Se komuniste su postavili pred štatariumski sod.

Szerkesztő postája

Pošta vurednika

MURAKIRÁLYI KEDVES OLVASONK! Kér bennünket a vármegye vezetöihez továbbítsuk kívánságát, hogy a muraközi nép megtapja azt az élet-színvonalat, amelyet megérdemelt és amelyet 23 év alatt nem kapott meg. Iparosothon felállítását tartja főbbek között szükségesnek. — Örömmel adunk helyet a kérésnek és felhívjuk kedves olvasónk figyelmét (apunk előbbi számainra, amelyekben a vármegye vezetői hitet tettek, hogy a legnagyobb szeretettel és készséggel dolgoznak Muraköz boldogabb jövőjéért. Ezek a nyilatkozatok megnyugtathatnak minden jó muraközit, mert ezek némi csak szavak voltak, hanem tettekre valának, sőt részben már váltak is. Az egyes községekben felállítandó iparos-othonok ügyét a közegyi elöljáróságok rövidesen megoldják a ebben számíthatnak a vármegye segítségére.

Jeden naš čítatel z Murakirályi (Dolnji Kraljevec) nas prosi, kaj bi varmegjinsku gospodu opomenuli, kaj bi i medijumski narod došel do onoga življenja, kojega zasluži i kojega je črez 23 let ne imel. Najpredi bi sila sa obrtni dom. Z veseljem pišemo ove rede i opomenemo naše drage čitatele na prveše broje našega lista, v kojim so voditeli naše varmegije več zjavili, kaj oni s najveksom ljubavi delaju, kaj bo v Medijumuru se najbolše. Stemi rečmi moreju nasi dragi medijumuri biti zadovolji, kajti so ne samo reči, nego to se bo spunilo, a nekaj se več i je. Pitanje obrtnik domov bodo općine za kratko vreme rešile, a varmegija bude kcoj pomogala.

BEKÁSDI OLVASONK! megleg szavakkal fejezi ki örömét a magyar tanítók szeretetteljes és már eredményes munkáján, amelyel a muraközi gyermekeket oktatják és nevelik. Szive mélyég megmagatolta, amikor magyar zászlókkal a kezükben látta kivonulni a kis iskolásokat és mindenkinek magyar köszönettel köszöntek: „Dicséretes a Jézus Krisztus! — Kedves olvasónk! Mi is ószáné szívvel oszlozunk minden derék muraközi örömeiben és biztosítjuk arról a muraközi szülöket, hogy soha jobb kezekben nem voltak gyermekeik mint a magyar tanítók meglegszü gondoskodásában. Mert nemcsak a hideg tudást fogják megtanulni tölük, hanem a meleg szeretet minden értékét. A magyar tanító második apjanyja tanítványának. Nagyon szeressük és tiszteljük őket.

Jeden čítatel z Bekásda (Zabnik) se s toplimi rečmi veseli kak lepo, s ljubavi delaju magjarski navučiteli i kulko so več postigli. Do srca je bil genut, de je videl malu školsku decu z zastavicam i pak su lepo pozdravili: „Dicséretes a Jézus Krisztus!”

Dragi naš čítatel! I mi, s čistim srecem delimo veselje šakoga dobrog medijumura i naj nam verjeju medijumurski roditeli, kaj so deca nigdar ne bila v bolši rokaj, nego ve, da se magjarski navučiteli s toplim srecem brigaju z njih. Bodo se navčili ne samo školske stvari, nego i ljubav i poštenje. Jako moramo poštuвати i ljubiti te navučitele!

HIREK

— Első magyar tárgyalás a csáktornyai kir. járás-bíróságon.

Oktober hó 14-én délelött 9 órákor nyitotta meg dr. Siményi Árpád megbízott vezető járásbíró az első magyar tárgyalást a csáktornyai kir. járásbírószágon. Ez alkalommal össze-gyűlt a bíróság egész személyzete és pedig: dr. Siményi Árpád megb. vezető járásbíró, dr. Miggich Géza megb. járásbíró, Veber József megb. telegkönyvvezető és a bírósági személyzet. Jelen volt még dr. Száraz István jogabíró mint ügyvédségi megbízott. A vezető járásbíró megnyitó beszédében örömet fejezte ki, hogy ezen járásbíró-ságnál 23 év után most először ismét halható a magyar szó és hozható magyar ítélet. Bejelentette, hogy a bíróság már augusztus 21-én kezdte meg szervező működését, de a hivatalos törvénykezés csak most kezdődik. A bíróság ugynevezett nagy járásbírószá-lisz 5 bíróval, 1 fogalmazóval, 2 telegkönyvvezetővel és a többi segédszemélyzettel, úgy, hogy az összes alkalmazottak száma 22 lesz. Ezen létszám november közepéig be lesz töltve, amikor is a bíróság megkezdheti teljes működését. Végül üdvözölte karársáit és az összes alkalmazottakat, szoronsait kívánva és áldást kérve a magyar igazságszolgáltatás megkezdésé-ze.

— Prva resprava pre čakovskom kr. sodu.

Oktober 14.-ga ob 9 vuri pred poldan, je dr. Siményi Árpád povereni velki sodec otplr prvu magjarsku respravu pre kraleskom sodu v Čakovcu. Stom prilikom su se šilisi, koji su pre sodu v poslu i to: Dr. Siményi Árpád povereni velki sodec voditel, dr. Miggich Géza povereni velki sodec Veber József povereni grunтовничар i sodski činovniki. Od kotarskog poglavlarstva je bil tam dr. Száraz Ferenc, kakti sastupnik državnoга tužitelja. Voditel velki sodec je v svojim govoru srekel svoje veselje, kaj se pre ovom sodu, potli 23 let pak čuje magjarska reč i kroji se magjarska pravica. Zjavil je, kaj se sod počel organizirati več augustusa 21.-ga, ali službeno sodstvo se bo ve hapilo. Te sod bude tak zvani velki sod, bo imel pet sodcov, jenoga vežbenika, dva grunтовничаре i potrebne činovnike, tak kaj bo njih se skupa dvajstidva. Do srđine novembra bodo si tu. Na zadnje je pozdravil svoje kolege i se činovnike i želel je sreću i blagoslov k početku magjarskog sodstva.

— Népszámlálás Muraközben.

Oktober 13-án kezdődött meg Muraközben a népszámlálás. Csáktornyai 14 tanító végzi az összeírást, kik valamennyien beszélnek magyar és muraközi nyelven. Az adatok szigoruan titokban tartandók és a népszámlálásból senkinek kára nem lámadhat.

— Brojili bodo naroda v Medijumuru.

Oktober 13.-ga se hapili v Medijumuru brojiti naroda. V Čakovcu 14 navučitelov vrši toga posla, koji si znaju magjarski i medijumurski govorit. Kaj bodo ludi povedeli, to se se mora jako tajno držati i stoga brojenja naroda se nemre nikomu kvar pripetiti.

